

Centerpartiet Budgetförslag Umeå kommun 2021

Planeringsförutsättningar, budget och investeringar

Kommunfullmäktiges mål & uppdrag till nämnderna

Ekonomiska ramar för budget 2021 och plan 2022–2024

Investeringsbudget 2021 och plan 2022–2024

Innehåll

Förslag till beslut	2
Förutsättningar för planperioden 2021–2024	3
Kommunfullmäktiges mål och uppdrag 2021–2024	9
Långsiktiga mål	Fel! Bokmärket är inte definierat.
200 000-målet	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Social hållbarhet	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Klimatneutrala Umeå	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Mål och uppdrag – Kommunen som organisation	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Digital transformation	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Personalpolitiska mål och uppdrag	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Förenkla samverkan	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Finansiella mål och uppdrag	Fel! Bokmärket är inte definierat.
God ekonomisk hushållning	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Interna affärer	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Upphandling och inköp	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Ekonomisk planering & investeringar	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Uppdrag, regler och styrning för god ekonomisk hushållning	11
Regler för god ekonomisk hushållning	12

Planering, uppföljning, analys och utvärdering.....	13
Budget 2021 och plan 2022–2024 för nämnderna	14
Bilagor	20
Investeringsbudget 2021 och plan 2022-2024.....	20
Plan för exploateringsverksamheten 2021-2024	20

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- att fastställa skattesatsen år 2021 till 22,80
- att fastställa kommunfullmäktiges mål och uppdrag 2021 - 2024
- att fastställa uppdrag, regler och styrning för god ekonomisk hushållning
- att fastställa kommunstyrelsens förslag till nettokostnadsbudget 2021 och plan 2022–2024 för respektive styrelse eller nämnd
- att fastställa investeringsbudget för 2021 och investeringsplan för 2022–2024
- att för löneökningar 2021 avsätta 2,75 % vilka fördelas per nämnd
- att godkänna att kommunstyrelsen under löpande år får besluta om omfördelning av medel, som frigörs till följd av samordningsvinster
- att godkänna att kommunstyrelsen får göra tekniska förändringar av budgetramar under förutsättning att nämnderna är överens och att förändringarna är kostnadsmässigt neutrala i kommunens budget
- att kommunstyrelsen inom fastställd investeringsbudget och plan får göra tidsmässiga förskjutningar av investeringar för att anpassa till förändrade förutsättningar
- att fastställa plan för exploateringsverksamheten för 2021–2024

Förutsättningar för planperioden 2021–2024

En annorlunda värld!

Aldrig tidigare har förutsättningarna för kommunens budgetarbete varit så osäkra som i år. Allt detta givetvis på grund av den pågående pandemin, det som för ett knappt år sedan var några nyhetsartiklar om en ny influensaliknande sjukdom i Kina har på kort tid lamslagit världen!

Konsekvenserna av pandemin både på kort och på lång sikt är i nuläget omöjliga att överblicka det enda vi vet är att vi kommer att tvingas till oerhörda omställningar, ännu så länge har vi klarat oss relativt bra i Sverige mycket tack vare de omfattande krispaketen som ställts ut, men vi kommer hamna i ett läge där vi kommer att tvingas till förändringar.

Från Centerpartiets sida ser vi väldigt allvarligt på läget och vi vill att Umeå kommun redan nu påbörjar ett arbete för att motverka pandemins långsiktiga konsekvenser vi ser behov av kraftfulla åtgärder för att motverka det som nu sker i pandemins spår.

Både kommunens egna verksamheter, näringslivet och det breda kultur och föreningslivet kommer behöva aktiva åtgärder och stöd under den tid som kommer. Därför väljer vi att behålla uttaget ur UKF på 60 miljoner under 2021 för att ha resurser att rikta direkt mot pandemin och dess skadeverkningar. I form av riktade Coronapengar som fördelas till Kommunstyrelsen, Fritidsnämnden, Kulturnämnden och Individ och Familjenämnden.

Vidare får Gymnasienämnden ett utökat uppdrag att arbeta med omställning för personer som drabbas av arbetslöshet kopplat till pandemin.

Frågan om kommande skolstruktur har också blivit aktuell, under den kommande tioårsperioden så kommer vi ha någonstans mellan 1500 till 2000 ytterligare låg och mellanstadieelever i kommunens skolor. Detta kräver givetvis en utökad skolkapacitet, en kapacitet som måste byggas ut i hela kommunen.

Effekten av ett ökat elevantal på landsbygden får inte bli att eleverna från landsbygden bussas in till stan!

Närhetsprincipen måste vara grundläggande för vilken skola du i första läget går i och väljer man att bosätta sig på landsbygden gör man det ofta med avsikten att erbjuda sina barn den miljö som en landsbygdsskola kan erbjuda.

Därför tillförs Tekniska nämnden och För och Grundskolenämnden resurser för att säkerställa elevkapaciteten på berörda landsbygdsskolor, samt bevara musikklasserna på Backensskolan.

Parallellt med att vi har en pandemisituation att hantera så skall arbetet i kommunen löpa på som vanligt, här ser vi att utmaningarna i framtiden är de vanliga, vår värld är stadd i snabb förändring. Klimathot, osäkerheter i omvärlden och digitaliseringens möjligheter innebär sammantaget att framtidsprognoser är osäkra. Att Umeå växer ser vi dock tydligt, men kommunens mål om 200 000 invånare år 2050 riskerar att drabba kringliggande kommuner i regionen. Den som är stark måste också vara snäll, som Bamse säger. Som största kommun i regionen är det därför viktigt att vi tar på oss ledartröjan för utvecklingen, invånarmålet måste därför ändras till 250 000 invånare i Umeåregionen. Hur vår kommun och stad kommer att bli hänger på vilka beslut vi fattar fram tills dess. Håller vi hårt i vår inställning om hållbarhet ur alla aspekter, kommer vi att få en storstadsregion präglad av trygghet, kreativitet och bildning. En region som visar resten av världen att ett hållbart och välkomnande samhälle är möjligt. Inte

minst så har pandemin visat att saker kan förändras väldigt snabbt och att det gäller att hålla kvar i det som är positivt i förändringen.

Umeå är på många sätt en avvikande kommun då vi kombinerat tillväxt både i tätorten och i omlandet, därför är det viktigt att den kommunala servicen i hela kommunen byggs ut i takt med ökande behov.

- ✿ Inrätta en Pandemipott under KS.
- ✿ Tillför resurser till Kn, Fn och IFn för Coronastöd till Civilsamhället.
- ✿ Gymnasienämnden utökat uppdrag att arbeta med omställning för arbetslösa.
- ✿ Säkerställ skolkapaciteten på landsbygden samt behåll musikklasserna.
- ✿ Världen är större än Umeå, vidga befolkningsmålet så att det blir 250 000 för hela Umeåregionen.

Konjunkturen

Pandemin har drastiskt förändrat utsikterna för Sveriges kommuner. Regeringen påtalar i sin budgetproposition för 2021 att de restriktioner som införts för att minska smittspridningen tillsammans med beteendeförändringar har fått en mycket stor påverkan på den ekonomiska utvecklingen globalt, nationellt och regionalt.

På global nivå sjönk den ekonomiska aktiviteten kraftigt under första halvåret 2020. Konjunkturunedgångens hastighet och omfattning är unik och betydligt större än under den senaste finanskrisen. Den återhämtning som inleddes i världsekonomin under sommaren understöds av statliga penningpolitiska stimulanser och en mycket expansiv finanspolitik. Trots detta förväntas det ta flera år för många länder att nå ett neutralt konjunkturläge. Utvecklingen tyngs av att det råder en fortsatt stor osäkerhet kring hur pandemin kommer att utvecklas framgent. Lägre inkomster, försämrade arbetsmarknadsutsikter och en fortsatt hög osäkerhet väntas även fortsättningsvis dämpa hushållens konsumtion och företagens investeringar.

Fallet i den svenska ekonomin upphörde under våren 2020 och återhämtning påbörjades under andra halvåret 2020. Regeringen bedömer dock att det tar flera år innan den svenska lågkonjunkturen är över och svensk ekonomi bedöms befinna sig i en djup lågkonjunktur både 2020 och 2021.

Regeringen påtalar även att utvecklingen i den globala och svenska ekonomin är fortsatt mycket osäker och att det finns risk för att utvecklingen blir sämre än förväntat, framför allt om smittspridning återigen tar fart och omfattande restriktioner för att begränsa smittspridningen återinförs, förlängs och utökas i Sverige eller omvärlden. Regeringen påtalar även möjligheten att den ekonomiska utvecklingen kan bli starkare än förväntat, framför allt om smittspridningen minskar. En sådan utveckling skulle påskyndas om ett effektivt vaccin tas fram tidigare än förväntat eller om andra läkemedel visar sig vara effektiva.¹

Sammantaget pekar regeringens bedömning på omfattande osäkerhet på grund av den ekonomiska utvecklingen under planeringsperioden.

Bostadskonjunkturen

Utvecklingen på bostadsmarknaden är av stor betydelse både för hushållens privatekonomi och för

¹ Budgetpropositionen för 2021 (Regeringens proposition 2020/21:1)

den totala samhällsekonomin. Bostadsmarknaden är i princip opåverkad av Coronakrisen både i Umeå, Västerbotten och riket som helhet. En viss minskning av bostadsrättspriserna noterades under våren men priserna steg igen under sommarmånaderna. De senaste resultaten som uppmättes under första halvåret 2020 visar rekordsiffror både för bostadsrätter och villor i Umeå och länet i sin helhet, en utveckling som fortsatt under hösten.

Bostadsrättspriserna fortsätter att stiga såväl i riket som i länet och Umeå. Sett till samma period föregående år har bostadsrätterna stigit med 4 procent i Umeå. Länets utveckling är än starkare, Västerbottens medelpriser har under det senaste året stigit med drygt 11 procent. För länets del är det främst Skellefteås ökning med 33,8 procent under det senaste året som är förklaringen till länets starka utveckling.

Lokal och regional konjunktur

Pandemins varaktighet och påverkan på lokal konsumtion och världsmarknad innebär även att den regionala och lokala konjunkturen är svårbedömda under nästkommande år. Västerbotten och Umeå har initialt drabbats lindrigare än storstadsregionerna. Hårdast drabbade är rese- och besöksnäringen och andra verksamheter som på olika sätt påverkas av att människor inte reser i samma omfattning som tidigare. För den viktiga och stora exporterande industrin är bedömningen relativt positiv med högt orderläge och efterfrågan. De olika konjunkturbarometrar kommunen följer ger även de en blandad bild, även om riskerna med en långvarig pandemi lyfts i samtliga bedömningar.

Demografin

Sveriges befolkning fortsätter att växa under planeringsperioden. Enligt SCB:s befolkningsprognos beräknas det år 2030 finnas drygt 11 miljoner invånare i Sverige. Det är en ökning med 767 000 personer från 2019. Den procentuella folkökningen är fram till 2030 störst i Uppsala län samtidigt som två län, Västernorrlands län och Norrbottens län kommer att ha en minskande folkmängd. I Västerbottens län beräknar SCB att det bor 284 200 personer år 2030, det är 12 500 fler än år 2019².

Den genomsnittliga befolkningsökningen i Umeå kommuns senaste befolkningsprognos är drygt 1 600 personer årligen. Ökningstakten är högre i början av prognosperioden med omkring 1 650 fram till år 2024 som avtar till drygt 1 550 mellan 2025 och 2031. Enligt prognosen kommer Umeå kommun att passera 130 000 invånare under år 2020. Befolkningsutvecklingen i 2020 års prognos ligger ungefär på samma nivå som föregående års prognos. Totalt sett förväntas Umeå kommun att växa med 20 000 personer under perioden 2020-2031, från 128 891 år 2019 till omkring 148 000 invånare år 2031. Fram till år 2024 är det framförallt barn i åldrarna 0-18 år som ökar. Vi ser även en ökning i åldrarna 80 år och äldre.

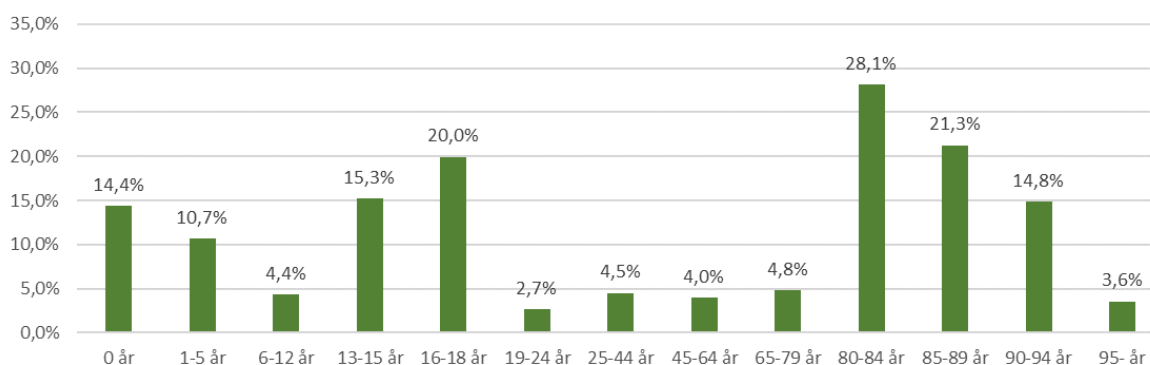

Diagram: Umeå kommun - procentuell förändring av antalet invånare i olika åldersgrupper mellan 2019-2024

² Källa Sveriges framtida befolkning 2020–2030 (SCB 200603)

Prognos över skatteunderlag, skatteintäkter och statsbidrag

Umeå kommun baserar sin prognos över skatteintäkter och statsbidrag på regeringens prognos över skatteunderlagets utveckling samt på Umeå kommuns egen befolkningsprognos och de antaganden dessa två prognoser vilar på.

Umeå kommun (Mnkr)	2020	2021	2022	2023	2024
Umeå kommuns prognos över skatter och bidrag 1 oktober 2020	7 727	7 862	8 158	8 416	8 713
<u>Specifikation prognos:</u>					
Skatteintäkter	6 619	6 706	6 980	7 277	7 567
Inkomstutjämnning	1 112	1 137	1 183	1 246	1 298
Kostnadsutjämnning	-733	-745	-747	-752	-765
Regleringsbidrag	132	388	323	224	190
LSS-utjämnning	137	168	170	172	174
Strukturbidrag	0	0	0	0	0
Införandebidrag	62	6	0	0	0
Slutavräkning	-101	-46	0	0	0
Fastighetsavgift	240	248	248	248	248
Välfärdsmiljarder flykting	17	0	0	0	0
Byggbonus	0	0	0	0	0
Extra tillskott 2020	242	0	0	0	0
Summa	7 727	7 862	8 158	8 416	8 713

Kommunfullmäktige fastställde i juni 2019 skattesatsen för år 2020 till 22,85 kr vilket innebar oförändrad skattesats i förhållande till år 2019. I november 2019 fastställdes en ny skattesats för år 2020 till 22,80 kr med anledning av skatteväxling med Region Västerbotten i enlighet med beslutad överenskommelse om kollektivtrafikens organisering och finansiering i Västerbotten. En ökning av skattesatsen med en skattekrona motsvarar cirka 294 miljoner kronor i skatter och bidrag år 2021. Kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas öka med 135 miljoner kronor mellan 2020 och 2021.

Strukturella faktorer kvarstår oavsett pandemi eller inte

Även om pandemin just nu dominerar det offentliga samtalet och får stor påverkan på kommunernas förutsättningar och planering det närmaste året finns det fler underliggande faktorer som påverkar de kommunala verksamheterna för lång tid framåt. Befolkningens ålderssammansättning och dess utveckling har stor betydelse för kommunernas kostnader. Åren 2000–2012 beräknades kostnadsökningar relaterat till demografin ligga på 0,5 procent per år i genomsnitt för riket som helhet. Efter 2012 har kostnadsökningarna relaterat till demografin i riket som helhet ökat och förväntas ligga kring 1,1 procent åren 2019–2022³. Pandemins påverkan på kostnadsutvecklingen är svår att prognosticera men bedöms inte varaktigt minska kostnadsutvecklingen i kommunal sektor.

Nettokostnadsavvikelser

³ Källa SKL Ekonomirapport 13 maj 2019

Umeå har historiskt haft hög nettokostnadsavvikelse inom flera verksamheter. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Nedanstående tabell visar nettokostnadsavvikelsen i lagstadgad verksamhet i jämförelse med gruppen större städer.

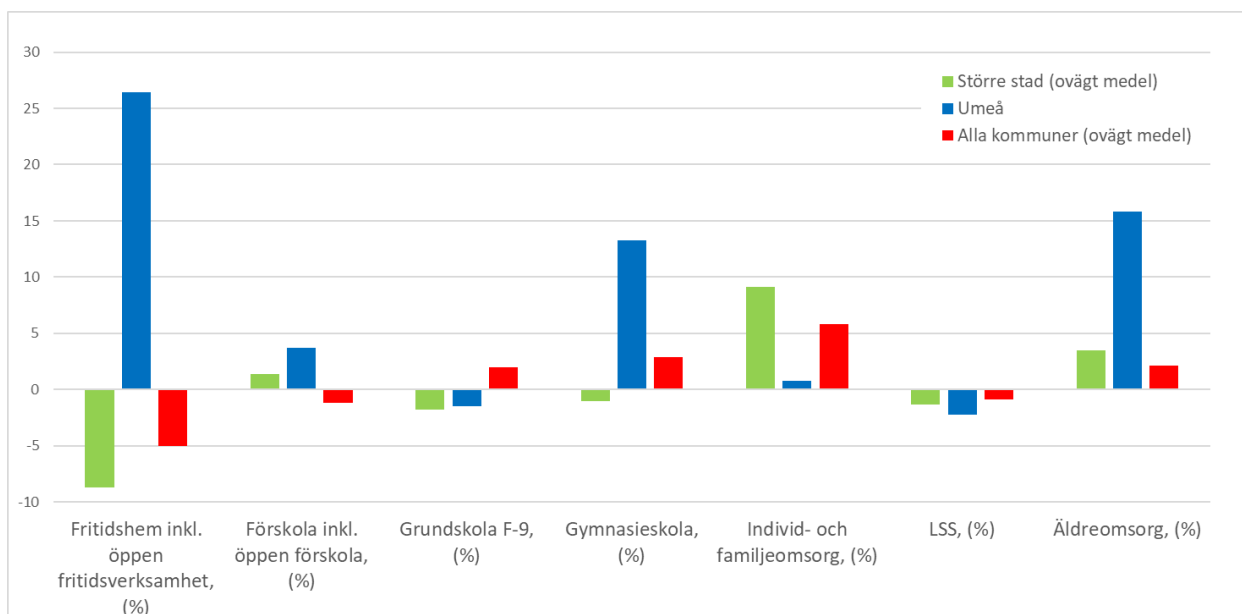

Diagram: Umeå kommuns nettokostnadsavvikelse 2019 i lagstadgad verksamhet.

När det gäller icke lagstadgad verksamhet finns inte jämförelsetal i samma omfattning, Umeå kommun har dock över tid haft höga ambitioner inom såväl kultur- som fritidssektorn, något som även framgår vid kostnadsjämförelser med andra kommuner.

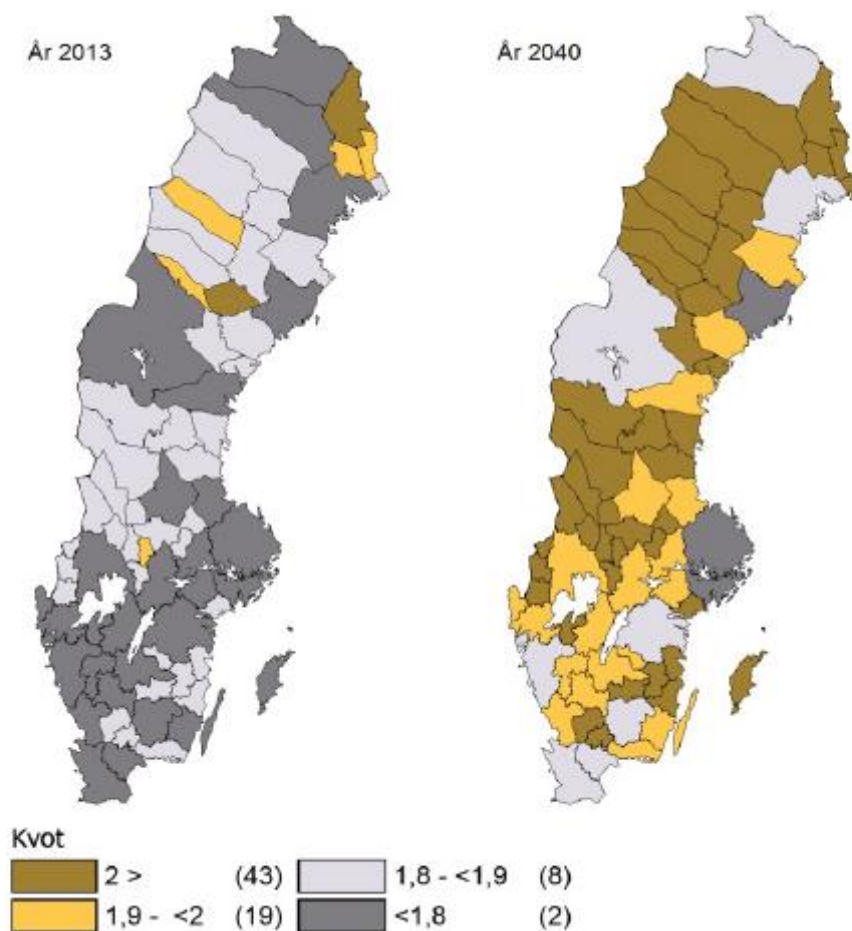
Försörjningskvotens långsiktiga utveckling

En annan strukturell faktor är den så kallade försörjningskvoten som definieras som den totala befolkningen delat med befolkning i åldern 20–64 år. Försörjningskvoten uttrycker hur många personer varje person i arbetsför ålder förväntas försörja. En försörjningskvot på 1,5 innebär att varje person i arbetsför ålder förväntas försörja sig själv och 0,5 andra. En försörjningskvot på 2 innebär att varje person i arbetsför ålder förväntas försörja sig själv och 1 person till.

För i stort sett samtliga av Sveriges kommuner ökar försörjningskvoten fram till 2040, framförallt beroende på att andelen som är 65 år eller äldre ökar. I 40% av Sveriges regioner ökar även andelen i åldrarna 0-19 år. Även i Umeå bedöms försörjningskvoten långsiktigt öka, dock till väsentligt lägre nivåer än i övriga kommuner. I kommunutredningens slutbetänkande lyfts Umeå med kranskommuner tillsammans med Stockholm-Uppsala fram som de enda av rikets regioner som 2040 beräknas ha en försörjningskvot under 1,8.⁴

Försörjningskvotens utveckling 2013-2040:

⁴ Källa: SCB samt Långtidsutredningen 2015; Bilaga 7 (SOU 2015:101)

Figur: Umeå kommer även fortsättningsvis ha goda förutsättningar, många andra kommuner får fram till 2040 räkna med omfattande förändring av antalet personer i arbetsförs ålder⁵.

Kompetensförsörjning

Till följd av pandemin och dess effekter på svensk ekonomi och arbetsmarknad väntas antalet sysselsatta på riksnivå att minska för första gången sedan finanskrisen.

Sysselsättningsutvecklingen uppvisade en tydlig avmattning redan hösten 2019, avmattningen har nu förstärkts med anledning av pandemin. Arbetsförmedlingen gör i sin analys bedömningen att antalet sysselsatta minskar kraftigt fram till hösten 2021 för att sedan sakta börja vända uppåt. Återhämtningen bedöms initialt ske genom att anställda som beviljats korttidsarbete går upp i arbetstid och senare genom att företagen återigen börjar nyrekrytera personal.

Arbetsmarknadens utveckling varierar mellan länen. Arbetsförmedlingen bedömer att storstadsregionerna inledningsvis drabbas samtidigt som de bedöms få en snabbare återhämtning. Arbetsförmedlingen påtalar dock att osäkerheten om arbetsmarknadens utveckling även fortsättningsvis är stor.⁶

Umeå kommuns personalavdelning har reviderat den långsiktiga kompetensförsörjningsprognosen för perioden 2020 – 2030. Bedömningen är att antalet tillsvidareanställda i Umeå kommun kommer att öka från 9 697 till 13 163. Beräknade pensionsavgångar och personalrörlighet innebär att 4 115 tillsvidareanställda är kvar och att kommunen därmed har ett rekryteringsbehov på 9 048 tillsvidareanställda.

⁵ Källa: Starkare kommuner - med kapacitet att klara välfärdsuppdraget (sou 2020:8)

⁶ Källa: Utsikter för arbetsmarknaden 2020-2021 - Arbetsförmedlingen 2020-06-16

En kommun utan företag är ingen framtidskommun, som tur är växer antalet företagare i Umeå konstant och de bidrar med 8,2 miljarder kronor till välfärden varje år. Om alla företag med minst en anställd skulle anställa en person till, genererar det skatteintäkter till kommunen som motsvarar över 2700 förskoleplatser och över 1000 undersköterskor i hemtjänsten. Det är fantastiska siffror och vore ännu bättre om det blev verklighet. Tyvärr är det många av våra företag som upplever osund konkurrens från kommunen. 31 % av företagarna i Umeå svarar ja på frågan om Umeå bedriver verksamhet som företaget skulle vilja utföra, och företagarna ger betyget 3,3 på en femgradig skala på frågan om konkurrens från kommunens verksamheter, det är precis över godtagbart⁴ och något som måste ses över. Osund konkurrens får inte förekomma i kommunens verksamheter.

Kultur och föreningslivet

Civilsamhället och dess aktörer har drabbats oerhört hårt av pandemin och dess konsekvenser, här gäller det att kommunen på olika sätt agerar så att de föreningar som finns klarar den period av distansering som vi nu genomlider.

Bolagskoncernen

De kommunala bolagen är en viktig del av Umeå kommunkoncern och för Umeås framtida utveckling som helhet. Därför är det viktigt med gott samarbete mellan bolagen och kommunen, där vi skapar samsyn och drar åt samma håll när det kommer till kommunens framtida utveckling. Beslut som tas inom bolagskoncernen som får en tydlig budgetpåverkan på kommunen måste därför hanteras inom ordinarie budgetprocess, och de ägardirektiv som finns för de kommunala bolagen skall framgent beslutas av kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktiges mål 2021–2024

Långsiktiga mål

Mål 1: Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 250 000 medborgare i Umeåregionen år 2050. Huvudansvar: Alla Nästa steg i Umeås utveckling!

Ett Umeå som växer och utvecklas ger möjligheter för både nya och befintliga umebor. När nya umebor flyttar hit bidrar de med mångfald och idéer. Det ökande antalet umebor gör att idéer kan utvecklas till nya verksamheter och erbjuda ett större utbud för oss som bor här. När vi blir fler är det fler som via skattsedeln delar på kostnaderna för allt det som är vårt gemensamma, såsom skola, omsorg, parker, gator, vatten och avlopp. Det gör att Umeå fortsätter utvecklas och erbjuder oss ett större utbud och en bättre service. Att vi blir fler underlättar omställningen till ett grönt samhälle, vi blir fler som tänker nytt, engagerar oss och omsätter kloka idéer i praktiken. Umeå kan bara växa genom att kommunens medborgare, näringsliv och organisationer växer och utvecklas. Många människor lockas till en kommun som kännetecknas av mångfald, jämlikhet och engagemang med en bred, attraktiv och mångfacetterad arbetsmarknad. Det är därför viktigt att människor även fortsättningsvis vill flytta till och etablera sig i Umeå.

Mål 2: Vi ska skapa förutsättningar för alla individer att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv. Huvudansvar: Alla Umeå har länge arbetat systematiskt och målmedvetet med att uppnå jämställdhet mellan kommuninvånarna. En nyckel i arbetet har varit att bryta ner målet i definierbara uppdrag som kommunen direkt eller indirekt kan påverka utfallet av. Detta har lett till framsteg i lönekartläggningen, i trygghetskapande åtgärder i det offentliga rummet, i det brottsförebyggande arbetet, och att staden idag byggs jämställt redan från planeringsstadiet. Det är viktiga åtgärder och ett kontinuerligt arbete. Det finns flera områden där kommunen ytterligare kan förstärka sina insatser. Den arbetsrelaterade ohälsan är ett sådant område, där de kvinnodominerade arbetsplatserna har en stor överrepresentation vad gäller sjukskrivningstal och framförallt gällande psykisk ohälsa. Att stärka arbetsmiljöarbetet utifrån ett jämställdhetsperspektiv är viktigt för att fortsättningsvis kunna vara en attraktiv och relevant arbetsgivare, speciellt inom de yrkesområden som idag är kvinnodominerade.

8

Mål 3: Digitalt först!

För att klara kompetensförsörjningen, förbättra arbetsmiljö och ge bättre medborgarnytta ska de möjligheter som den digitala transformationen innebär vara förstahandsalternativet för Umeå kommuns verksamhetsutveckling. Huvudansvar: Alla Idag sker investeringar i kommunens verksamheter primärt för att tillgodose behov relaterat till volymökningar eller för att ersätta tidigare genomförda investeringar. Investeringar i teknik och metod som syftar till att över tid sänka kommunens driftskostnader förekommer ytterst sällan. Detta är ett stort problem och leder till ständigt ökande nettokostnader, inlåsnings effekter och minskad utvecklingsförmåga i kommunens verksamheter. Idag begränsas utvecklingsförmågan i kommunens verksamheter av att kommunen saknar: - Incitament/metod som underlättar för verksamhet att i pilotform pröva ny teknik - fastlagd prioriterings och beslutsordning för val av utvecklingsprojekt - intern finansiering för utvecklingsprojekt - fastslagen ansvarsfördelning för effekthemtagning av genomförda utvecklingsprojekt

Mål - Goda livsvillkor

Går det att göra ett mål kopplat till Agenda 2030?

Mål – En förbättrad skola

Mål 6: Vi ska ha en likvärdig skola och förbättra kvaliteten i utbildningen för att uppnå jämlika uppväxtvillkor. Huvudansvar: FGN, GVN

Lägg till ett mål om skola på landsbygden använd Sven-Olovs underlag.

Mål - Växande näringsliv och kompetensutveckling

Mål 7: Vi ska skapa förutsättningar för fler företag, fler branscher och fler arbetstillfällen i Umeå och Umeåregionen. Huvudansvar: KSNAU

Fräscha upp detta

Mål - Välutvecklad ideell sektor och dess företag

Mål 8: För att klara framtidens utmaningar ska vi utveckla demokratin och stärka den sociala tilliten tillsammans med den ideella sektorn. Huvudansvar: KS, KN, FN

Mål 9: Att använda jämställdhet som metod i det förebyggande arbetet mot våld och kriminalitet i samverkan med den ideella sektorn. Huvudansvar: KS, FN, JUSK

Mål - En god samhällsplanering

Mål 10: Bostadsbyggandet skall öka till 2000 enheter per år. Med ambitionen att det skall byggas i hela kommunen. Huvudansvar: KS, BN

Mål 11: Att samhällsplaneringen syftar till att bygga Umeå mer jämlikt och jämställt, bland annat genom att dra nytta av erfarenheterna från kommissionen för social hållbarhet. Huvudansvar: KS, BN, JUSK

Personalpolitiska mål

Övergripande visioner

1. Vi ska ha attraktiva och hälsofrämjande arbetsplatser. Huvudansvar: PN
2. Vi ska ha ett närvarande ledarskap som skapar förutsättningar för goda resultat. Huvudansvar: PN
3. Vi ska ha engagerade medarbetare med rätt kompetens. Huvudansvar: PN
4. Vi ska ha heltid och tillsvidareanställning som norm. Huvudansvar: PN

Personalpolitiska mål

Mål 12: Alla tillsvidareanställda ska ha rätt att arbeta heltid. Huvudansvar: PN

Mål 13: Riktvärdet för antalet medarbetare per chef skall vara 30. Huvudansvar: PN

Mål 14: Våra medarbetare ges kontinuerlig vidareutbildning. Huvudansvar: Alla

Finansiella mål - av betydelse för god ekonomisk hushållning

Mål 15: Resultatet i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ska uppgå till lägst 2 procent. Huvudansvar: KS

Mål 18: Med syfte att möta ekonomiska utmaningar relaterade till demografi och konjunktur ska kommunen fram till 2023 minska nettokostnadsavvikelse i relation till jämförbara större städer. Huvudansvar: KS

Uppdrag, regler och styrning för god ekonomisk hushållning

Vårt uppdrag

Förvaltningarna har till uppdrag att genomföra kommunfullmäktiges övergripande mål och nämndernas uppdragsplaner.

Verksamhetsidé

Med gemensamma krafter skapar vi ett gott liv i Umeå. Umeå kommun ska bidra till välfärd för alla och skapa goda förutsättningar för företagande, fritid och kultur.

Värdegrund

- Medborgarfokus – Umeå kommun skapar värde för dem vi finns till för.
- Öppenhet – Umeå kommun är tillgänglig, tydliga och lyssnar med omtanke.
- Tillit – Umeå kommuns medarbetare har förtroende för varandra och vår förmåga att möta utmaningar.
- Ständiga förbättringar – Umeå kommun utvecklas positivt genom ständiga förbättringar och förnyelse.

Styrprinciper

- Kommunnytta/medborgarnytta före enskild nämnds-, förvaltnings- eller verksamhetsnytta.
- Alla beslut ska vara finansierade.
- Lika mål och krav för lika verksamheter.
- Fokus på uppföljning och analys.

Lagstadgade planer

Umeå kommun är enligt lag ålagd att utarbeta vissa kommunala planer. Dessa lagstadgade planer bereds på kommunfullmäktiges uppdrag av aktuell nämnd och beslutas av kommunfullmäktige (om så krävs i lagstiftningen) alternativt ansvarig nämnd.

Finansiella mål

- Resultatet i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ska uppgå till lägst 1 procent,
- Låneskulden per invånare ska plana ut 2026 för att sedan minska.
- Självfinansieringsgraden ska öka i förhållande till snittet de senaste fem åren, exklusive exploateringsintäkter.

Regler för god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att både kommunens finansiella och verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsmässigt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer. Det genomförs så här:

- Umeå kommuns verksamhet styrs av kommunfullmäktiges uppdrag, mål och budgetramar för drift och investeringar. Av kommunfullmäktige fastställd budgetram för nämnd innefattar medelstilldelning för samtliga kostnader för nämndens verksamhet.
- Nämnder som redovisar eller befarar ett underskott som överstiger en procent av tilldelad budgetram ska, om underskottet uppgår till mer än 1 mnkr, snarast redovisa en pris- och tidsatt åtgärdsplan till kommunstyrelsen och vidta de åtgärder som krävs för att uppnå en budget i balans

- De i budget och uppdragsplan angivna målen ska följas upp under budgetåret och slutligt avrapporteras i bokslut/verksamhetsrapporter.
- Den ekonomiska planeringen ska utgå från försiktighetsprincipen, där säkerhet i antaganden är en viktig grundförutsättning.
- Överskott är en nödvändig förutsättning för att finansiera framtida investeringar.
- Verksamheternas nettokostnader får inte öka snabbare än skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning och finansnetto.
- Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att Umeå kommun har god ekonomisk hushållning och följer kommunallagens krav på budget i balans. Nämnderna har detta ansvar inom sitt område och inom ramen för sin budget och regelverket för inteckning i fiktivt eget kapital.
- Vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras. Alla större förändringar av verksamheten ska kostnadsberäknas (kalkyleras) och resursavstämmas före genomförande.
- Alla beslut ska innehålla en ekonomisk konsekvensbeskrivning som tydliggör hur beslutet påverkar kommunens ekonomi och hur det ska finansieras.

Planering, uppföljning, analys och utvärdering

Åtterrapporering till kommunfullmäktige

Åtterrapporering till kommunfullmäktige från kommunstyrelse, nämnder och bolag sker via årsredovisning över föregående kalenderår. Årsredovisning sammanställs av kommunstyrelsen och överlämnas till kommunfullmäktige och revisorer inför kommunfullmäktiges sammanträde i mars. Förutom årsredovisningen ska kommunstyrelsen sammanställa och överlämna ett delårsbokslut över årets åtta första månader, delårsbokslutet inkluderar kommunstyrelse, nämnder och bolag. Delårsbokslutet överlämnas till kommunfullmäktige och revisorer senast 15 oktober.

För att förbättra kommunfullmäktiges insyn och möjlighet att hantera avvikelser sker även återrapportering från nämnder, bolag och kommunstyrelse till kommunfullmäktige via en förenklad rapport för perioden januari–april. Den förenklade rapporten innehåller information relaterad till bolagens ekonomi, nämndernas ekonomi och personalförhållanden samt delrapportering av årets uppdrag från kommunfullmäktige.

Övrig uppföljning

De kommunala verksamheterna följs upp och utvärderas kontinuerligt. Uppföljning och utvärdering sker med syfte att följa måluppfyllelse, men även att uppnå kvalitet och utveckling av kommunens strukturella förutsättningar/resurser. Uppföljning och utvärdering ger även signaler om behov av och underlag för att kunna korrigera mål, planering eller resursfördelning. Uppföljning sker till exempel genom:

- verksamhetsuppföljning genom delårs- och årsbokslut
- resultatutvärderingar
- process- och kvalitetsuppföljning
- medborgar- och brukarundersökningar
- synpunkter och klagomål från medborgare och brukare
- uppföljning av horisontella perspektiv
- uppföljning Intern kontroll
- förslag- och avvikelsehantering.

Intern styrning och kontroll

Kommunfullmäktige har beslutat om riktlinjer för kommunens arbete med intern styrning och kontroll. Den interna kontrollen skall baseras på riskanalyser och innehålla lämpliga åtgärder mot prioriterade risker. För mer information se Riktlinjer för Intern styrning och kontroll.

Budget 2021 och plan 2022–2024 för nämnderna

Budget för 2021 och plan för 2022–2024 utgår från av kommunfullmäktige fastställd budget för 2020 samt beslutade ramjusteringar. Differentierat index har använts vid uppräknings av nämndernas lönekostnader till 2021 års beräknade lönenivå. I genomsnitt beräknas lönekostnaderna öka med 2,75 %. Övriga driftkostnader och intäkter har räknats upp med 1 %. Nämndernas ramar har utöver indexuppräknings justerats bl a med anledning av den demografiska utvecklingen.

Umeå kommun baserar sin prognos över skatteintäkter och statsbidrag på regeringens prognos över skatteunderlagets utveckling samt på Umeå kommuns egen befolkningsprognos och de antaganden dessa två prognoser vilar på med tillägg utifrån politisk bedömning.

Budgetramarna är nettokostnadsramar för styrelse och nämnder. Ramarna har fastställts utifrån nuvarande organisation. Eventuella organisationsöversyner och/eller överföring av verksamheter till nytt ansvar regleras genom beslut om tekniska förändringar av budgetramarna.

Av fullmäktige fastställd budgetram för nämnd innefattar medelstilldelning för samtliga kostnader för nämndens verksamhet.

Tabell 1. Budgetramar nämnder och styrelse

Nämnd/styrelse	Budget		Plan		
	2020	2021	2022	2023	2024
Överförmyndarnämnd	-13 037	-13 736	-14 461	-15 216	-16 001
Kommunstyrelse	-1 045 669	-919 559	-976 094	-996 620	-1 048 334
Kommunfullmäktige	-3 544	-3 734	-3 786	-3 838	-3 892
Personalnämnd	-1 117	-1 151	-1 180	-1 210	-1 241
Valnämnd	0	-72	-73	-75	-77
Tekniska nämnd	-1 207 289	-1 246 503	-1 259 366	-1 277 527	-1 295 991
Byggnadsnämnd	-41 978	-44 841	-46 449	-48 104	-49 806
Miljö och Hälsoskyddsnämnd	-14 812	-15 744	-16 491	-17 261	-18 057
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-61 794	-63 929	-65 750	-67 621	-69 543
Äldrenämnd	-1 099 679	-1 149 711	-1 177 892	-1 206 797	-1 236 445
Individ- och familjenämnd	-1 343 188	-1 427 625	-1 458 881	-1 493 514	-1 529 046
Fritidsnämnd	-129 201	-138 245	-138 999	-142 341	-145 774
Kulturnämnd	-141 577	-150 826	-151 378	-154 498	-157 688
För - och Grundskolenämnd	-1 969 978	-2 082 104	-2 135 559	-2 193 094	-2 252 255
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	-485 758	-514 217	-524 728	-540 697	-557 137
Gemensam IT-nämnd Umeå-Skellefteå	0	0	0	0	0
Gemensam PA-nämnd	0	0	0	0	0
Summa nämndsramar	-7 558 621	-7 771 997	-7 971 088	-8 158 413	-8 381 287
Varav finansiella kostnader	-18 442	-9 288	-11 085	-18 675	-24 047
Summa verksamhetens netto-kostnader (exkl finansiella kostnader)	-7 540 179	-7 762 709	-7 960 003	-8 139 738	-8 357 239

*Tekniska nämndens ram innefattar medelstillelning för nödvändiga tillkommande externförhyrningar 2021.

**Äldrenämnden får en utökning i form av det riktade statsbidraget Äldreomsorgssatsning, ca 41,4 mnkr.

***Fritidsnämndens budgetram innefattar medelstillelning för samtliga kostnader för nämndens verksamhet, fastställd budgetram innefattar därigenom de medel som behövs för Navet

****Kulturnämndens tillägg är för Umeå tryggt och säkert

Tabell 2. Specifikation av kommunstyrelsens budgetram

Kommunstyrelse	Budget		Plan	
	2020	2021	2022	2023
Kraftverksamhet	116 000	120 000	120 000	120 000
Kollektivtrafik	-141 100	-129 566	-129 566	-132 755
Umeå Folkets hus	-26 708	-26 975	-27 245	-27 517
Västerbottens museum	-16 071	-16 391	-16 718	-17 051
Norrlandsoperan	-29 398	-29 998	-30 610	-31 234
Friskvårdsbidrag	-6 287	-6 350	-6 413	-6 478
Fackliga förtroendemän	-10 436	-11 799	-12 117	-12 444
Utdelning från UKF	60 000	60 000	30 000	30 000
Utvecklingsanslag:				
- Tillväxtanslag	-23 815	-17 815	-17 815	-17 815
- Verksamhetsutvecklingsanslag digitalisering		-6 000	-6 000	-6 000
- Verksamhetsutvecklingsanslag social hållbarhet***		-6 000		
- Verksamhetsutvecklingsanslag bostadsförsörjning	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
-Verksamhetsutvecklingsanslag Corona****		-10 000		
Anslag för oförutsedda behov	-20 337	-20 337	-20 337	-20 337
Avskrivningar	-494 635	-455 759	-466 166	-491 873
Utrangeringar	-16 600	-21 083	-14 933	-8 733
Pensioner nettokostnad	-158 102	-105 918	-138 075	-129 646
Kommunstyrelsen administration, bidrag och politisk verksamhet övrigt	-275 180	-232 569	-237 100	-241 737
Summa kommunstyrelse exkl finansiella kostnader	-1 045 669	-919 560	-976 095	-996 620

* Inkl delskatteväxling. Utökning med 2966 tkr

** Enligt avtal och ägarsamråd

*** Tillfälligt anslag för 2021

**** Tillfälligt anslag för 2021

Resultaträkning 2020–2024

Tabell 3. Resultaträkning

	Budget		Plan		
	2020	2021	2022	2023	2024
Verksamhetens Intäkter	1 583 500	1 562 100	1 522 600	1 535 600	1 548 800
Verksamhetens kostnader	-8 629 100	-8 869 000	-9 016 400	-9 183 500	-9 397 400
Avskrivningar	-494 600	-455 800	-466 200	-491 900	-508 700
Verksamhetens nettokostnader	-7 540 200	-7 762 700	-7 960 000	-8 139 800	-8 357 300
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning	7 668 500	7 861 700	8 157 900	8 415 600	8 713 200
Finansiella intäkter	163 500	157 900	197 600	213 300	230 300
Finansiella kostnader	-214 800	-178 300	-234 300	-266 500	-290 500
Avsatt för volymökningar			-76 600	-138 400	-208 700
Resultat	77 000	78 600	84 600	84 200	87 000

Finansieringsbudget och nyckeltal 2020–2024

Tabell 4. Finansieringsbudget

	Budget		Plan		
	2020	2021	2022	2023	2024
Tillförda medel					
Resultat	-77,1	-78,6	-81,6	-84,2	-87,1
Avskrivningar	494,6	455,8	466,2	491,9	508,7
Pensionsavsättning	45,1	22,0	46,7	30,0	45,9
Summa tillförda medel	462,6	399,2	431,3	437,7	467,4
Använda medel					
Nettoinvesteringar	-744,1	-866,8	-985,8	-929,0	-583,8
Summa använda medel	-744,1	-866,8	-985,8	-929,0	-583,8
Förändring av rörelsekapital	-281,5	-467,7	-554,4	-491,3	-116,4

Tabell 5. Nyckeltal

	Budget		Plan		
	2020	2021	2022	2023	2024
Nettokostnadernas (exkl avskrivningar) andel av skatteintäkter och generella statsbidrag	91,9	92,9	91,9	90,9	90,1
Soliditet	26,9	25,7	25,1	24,9	25,1

Investeringsbudget 2021 och plan 2022-2024

Tabell 5. Investeringsbudget och plan

Nämnd/styrelse	Budget		Plan		
	2020	2021	2022	2023	2024
Kommunstyrelsen	4 409	35 824	31 590	31 146	36 613
Tekniska nämnd	692 032	738 634	878 935	810 366	499 332
Byggnadsnämnd	500	450	450	450	450
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	200	270	270	270	270
Brand- och räddningsnämnd	7 500	24 500	15 000	15 000	7 500
Äldrenämnd	7 000	13 350	10 200	27 850	8 000
Individ- och familjenämnd	13 000	17 900	11 700	8 000	9 200
Fritidsnämnd	3 000	10 600	4 000	2 700	2 000
Kulturnämnd	3 000	7 000	3 700	3 700	3 700
För- och grundskolenämnd	10 000	12 320	26 420	26 000	13 200
Gymnasie- och vuxenutbildnings-nämnd	3 500	6 000	3 500	3 500	3 500
Summa styrelse/nämnd	744 141	866 848	985 765	928 982	583 765

Bilagor

Investeringsbudget 2021 och plan 2022-2024

Plan för exploateringsverksamheten 2021-2024